

NÄTRA. (Ångermanland.)

Netra är i 1314 års längd öfver den s. k. sexårstionden uppförd som eget gäll med en årlig utlaga af 10 öre (DS 3: n. 1946). Till lösen af ärkebiskop Olofs pallium 1316 fick församlingens präst bidraga med 3 mark och kyrkan med 12 öre (DS 3: n. 2043). År 1386 omfattade pastoratet en kapellförsamling, Sidensjö. Vid ärkebiskop Henriks visitation härst. den 17 juli s. å. framställdes klagomål öfver, att fogdar och äfven bönder i strid mot gifna privilegier aftvingade *Nætra* kyrka och *Sidunxiö* kapell kronoutskylder och andra onera för gods, som de sedan mer än 60 år innehaft. (SRP n: 2248). Sidensjö synes ha blifvit afsöndradt till eget pastorat kort före eller i början af Gustaf I:s regeringstid (se khde n. 2).¹ Åtminstone sedan slutet af 1500-talet har khden i Nätra haft biträde af en kapellan, som tidtals fått bruka viss del af pastorsboställets mark, men först genom K. M:ts medgifvande 24 maj 1844 fick sig upplåtet jord ur prästbordets ägo-område, kallad Nyåker, och 28 aug. följande år sina öfriga löneförmåner reglerade. Vid Ulfö fiskläge har sedan länge tillbaka funnits ett kapell, som vanligen åtnjöt 2 predikningar hvar sommar af Nätra prästerskap. Enl. nådigt bref af den 29 nov. 1901 medgafs, att efter dåvarande khdens afgang finge anställas en där stationerad kapellpredikant, hvilken tillika skulle göra tjänst som skollärare.

Nätra gamla stenkyrka, af hvilken numera endast rester af murarna återstå, låg något sankt invid stora landsvägen $\frac{1}{2}$ mil från kusten. Den var 36 alnar lång, 17 alnar bred och hade tydligen på 1690-talet undergått en vidlyftigare om- eller tillbyggnad, enär K. Maj:t 14 nov. 1693 utfärdade ett kollektbref för Nätra församling till kyrkobyggnadens fullbordande. En omfattande reparation företogs äfven på 1760-talet, hvarvid en del nya inventarier, bl. a. ny orgel, anskaffades. Församlingens nuvarande kyrka, belägen omkring 1 kilometer nordväst om den gamla och byggd åren 1806-07 af Simon Geting, är låghvälfd i förhållande till sin storlek, 72 aln. lång, 28 aln. bred, försedd med torn i väster och en absidformad sakristia i öster. Af de äldre klockorna bar en årtalet 1519. Den äldsta af de nuvarande bär följande inskrift ofvanom klockans lif:

CHS (Christus Hominum Salvator) ab interno pietatem corde requirit
A° 1590 · IOP · EVEN OLZON KLO.

(Christus människoslägtets frälsare fordrar fromhet af innersta hjärta.
Jonas Olai pastor, Even Olson klockgjutare.)

Det gamla Ulfökapellet, 22 aln. långt, 13 aln. bredt, uppfördt omkring 1622 af Geflefiskare, står ännu kvar med sin ursprungliga inre utstyrelse; äges numera af Hernösands kulturhistoriska museum. Ett nytt kapell är nu här uppfördt. I Nätra skärgård ha sedan gammalt ett par andra fiskarkapell äfven funnits vid *Trysunda* och *Marviksgrund*.

Om Nätra kyrka, dess utseende och församlingens prästerskap får man någon

¹ Enligt sägen skall en del af Nätra socken på 1300-talet blifvit lagd till Själevad som straff för att prästen under ämbetsförrättning i kyrkan mördats af en församlingsbo (*Hülphers*, Ångermanland, s. 220). Det från Palmsköldska saml. hämtade citatet: Skjuppe sköt prästen ihjäl wid Löja Altaret i Nätra, skall vara Höga altaret (högaltaret).

underrättelse i *J. A. Edströms Minnestal* vid Nätra kyrkas 100-års jubileum den 29 september 1907. Örnsköldsv. 1908. Angående kapellet, se uppsatser af *P. Söderlind* i *Från ådalar och fjäll* 1920, s. 58, och *T. Hellman* i *Arkiv för norrl. hembygdsforskning* 1923, s. 39.

KYRKOHERDAR.

1. Dominus **Torstanus** de Nätro, rector ecclesiae, nämnes år 1374 såsom följeslagare åt ärkebiskop Birger på hans resa till Norrbotten för att rannsaka om gränserna mellan Upsala och Åbo stift. Enligt handlingarna befinnes han 1 aug. nämnda år ha varit i Piteåtrakten och 1 okt. på nedresan i Hernösund. (*Peringskiöld*, Monum. Upl. 1, p. 3, 4.)

2. Herr **Anders** i Nätra [1528-42]. I ett bref, utfärdadt die Blasii episcopi (3 febr.) 1528 omtalar ärkebiskopen! Laurentius Andreae, att herr Anders klagat för honom »huruledes, sedan then andra kyrkian kom therifrån, är hans prestebol och Nättra socken endels för svag till kyrkioherrens uppehelle och mest för ty at somt af jorden, som under prestebollet her till dagz legat haffuer, trengdes therifrån, och togz tillfellet af the bref vår nådigste herre och riksens råd i somars lätho utgå y Westerås, endogh icke alls meningen var, att man skulle så ryckia och riffua ifrån prestebollet att the skole forderffuas», alltså unnar iag (d. v. s. ärkebiskopen) och tilsteder uppå vår nådige herres Göstafs befallning, som iag her haffuer öfver Upsala sticht, at han vpber tuå delanar aff tijenden». Af brefvet¹ framgår alltså, att Sidensjö ej långt förut blifvit afsöndradt från Nätra såsom särskildt gäll. I testamente efter herr Anders levererades år 1543 till konungen en förgylld kalk med paten, vog 23 lod och 1 kvintin.

3. Herr **Jon Buller** [1542-47] arrenderade af kronan 1542-44 de forna, nu indragna kyrkojordarne Biästa och Fornätra mot erläggande af afrads-, skatte- och hästestandspenningar. På Nätra ting blef Siul i Westanå år 1547 dömd till 40 marks sak för han gjorde herr Jon i Netre våldswerke.

4. Herr **Håkan** i Nätra [1551-55] arrenderade samma kyrkojordar som företrädaren under dessa år mot erläggande af 9 mk 7 öre. År 1553

¹ Brevet, som i trasig kopia är bifogadt kammararkivets Ångermanlandshandlingar 1578, saknar årtal, men bör troligen hänföras till 1528. Ärkebiskopstiteln är också dubiös, men kan förklaras af den omständigheten, att brefutgifvaren såsom ärkedjäkne i Upsala då var domkapitlets främste man.

utgaf han i en hjälpegård till Kgl. Mj:ts behof 3 mk. och år 1555 en kostgärd: bröd 1 t:a, öl 1 t:a, smör 2 pd, kött 2 pd, fläsk 2 pd, gäddor 2 pd, krampesill 4 t:r.

5. **Jonas Olai** (1566-1613), uppges i Palmsköldska saml. vara son af khden i Nordingrå Olaus Martini och broder till prosten i Gefle Johannes Olai Anthelius.¹ Är här redan 1566. Han afgaf trohetsed åt kon. Johan III på allmänna landstinget i Bierträ 29 okt. 1568, undertecknar gemene prästerskapets i Ångermanland försegling 25 jan. 1569 och riksdagsbeslutet 25 jan. 1571. Jämte länsmanen bevittnar han sistnämnda år socknens skattelängd för Älfsborgs lösen, däri hans lösegendom, uppskattad till 1086 mk 2 öre, angafs utgöra: silfver 150 lod, pgr 60 mk, tenn 2 pund, mässing 2 pd, koppar 6½ pd, käftlingsoxe 1, kor 16, ungnöt 13, får 26, getter 15, svin 13, hästar 3 för 60 mk, hvarför han skattade 108 mk 5 öre. Af öfriga offentliga värf, hvori han deltagit, må nämnas, att han undertecknat Upsala mötes beslut 1593 såsom prost i Norra Ångermanlands kontrakt, prästerskapets försäkran 19 febr. 1594 och Söderköpings riksdagsbeslut 22 okt. 1595, hvilket visar, att han varit en framstående och med förtroende omfattad man. Fältöfversten Johan Siggesson, som år 1570 af kon. Johan till skänks erhållit halfva Bjästa-hemmanet, den förra kyrkojorden, sålde det s. å. till khden Joen Olsson, och sedan denne till kronan skänkt ett skattehemman om ett markland i Eskesta, liggande i Tierps socken i Upland, stadfäste K. Mj:t 11 jan 1571 det uppgjorda köpebrevet till evärdelig ego, hvarigenom Bjästa upphörde att vara eklestastik boställsjord. De två tredjedelar af tiondespanmålen, som khden i Nätra tidigare uppburit, indrogos år 1570, men herr Jonas återfick först halfva tionden 25 jan. 1571, särskildt emedan han var boendes vid en stor allmänneväg. Han klagade äfven öfver, att de vid Ulfön fiskande från andra orter icke gifva honom någon tionde, hvarigenom honom skedde stor orätt och mycket förnär emot gamla stadgar. Kon. Johans bref 20 jan. 1582 bjöd, att de som fiska vid Ulfön och andre skatteskår i socknen skola göra half tionde till Nätra kyrkiopräst och andra halfva tionden till deras egen khde, »ehvar the och bygge och boendes ähre». Ärkebiskop Andreas Laurentii visiterade här 30 juli 1585 och utanordnade 2 pd af kyrkotionden Nätraborna till hjälp, enär de nyligen köpt en klocka och

¹ Antagligen stöder sig denna uppgift allenast på dedikationen af Anthelii synodal-disputation Theses de justificatione, Ups. 1606, den han tillägnat fadern Olaus Martini, ofvanst. Jonas Olai, kyrkoh. i Sjåla Engelb. Laurentii, Ol Sigfridi i Arnäs, och undertecknar filius, frater et amicus conterraneus. Frågan är om han använt *frater* i egentlig bemärkelse och speciellt afsett Jonas Olai, som är den ende Olofsson bland de nämnde.

för henne gifvit 220 daler och voro derfor i stor gäld samt äfven dera kyrka lidit af storm. Hade han inkomster att uppbära, hade han ock stora utgifter. Till Älfsborgs senare lösen fick han år 1613 bidraga med 19 mk, och i öfver 20 års tid hade han i borglägersinkvartering kaptenen för Ångermanlandsknektarne. Presterades ej inkvarteringen in natura, skulle pastor erlägga 1 daler pgr hvarje månad, och dock voro ej prästernas drängar fria från utskrifning. Så åtminstone under åren 1584-99 (*J. Norlander*, Norrl. saml. 1, s. 71). Han afled förmodligen 1613 och innehade prostämbetet till sin död.

Efterträdaren var förmodligen hans son.

6. **Ericus Jonæ** (1615-21), underskref 1593 såsom kapellan i församlingen Upsala mötes beslut; år 1607 var han riksdagsfullmäktig, enär han d. 18 mars s. å. undertecknat riksdagsbeslutet; tjänstgjorde 1613 som vice pastor, då han jämte den ännu lefvande gamle khden utgaf Älfsborgs lösen för detta år, men såsom khde erlägger han samma lösen för åren 1616-18. Uppräknas 1619 bland de ångermanländska pastorerna, åt hvilka Laurentius Jonæ Psalmbok är tillägnad, bevittnar socknens boskapslängd för år 1620 och var äfven sin faders efterträdare såsom kontraktsprost.

Möjligen g. m. den hustru *Elin*, hvilken ss. prästänka är uppförd i 1628 års boskapslängd.

7. **Jonas Olai Bölenius** (1623-44), f. 1571 här i socknen i Öfverböle af bondeföräldrar (enl. *Tunæus*). Var 1616-22 kapellan i Nor-dingrå. Han undertecknar 1622 tiondelängden för socknen Jonas Olai, indignus verbi divini minister in Nätra, och är tydligen då vakanspredikant, men 28 juni följande år är han pastor. På tinget i Sidensjö 1637 framkom vällärde herr Joen i Nätra och begärde af rätten »en syn mellan Sjalavad och Nätra s:n, efter de tagas om (tvista om) sockneskillnan och råmärken mellan bägge socknarne, och är nu af Sidensjö socken nämndt dertill sex beskedelige män och sex af Arnäs socken; nästkommande vårdag skall samma syn hållas». - Han nämnes ännu pastor i Nätra 31 maj 1640 i dedikationen till Petri Linnerii i Upsala hållna tal »De ebrietate fugienda». Afled enl. inskriften å hans grafsten 73 år gammal 1644. Nätra pastorer erhöilo åter sin rätt till 2/3 tiondekronospanmål enligt sägen af den anledningen, att khden Bölenius skänkt kon. Gustaf II Adolf en lefvande kattlo.

G. m. *Margareta Andersdotter Gris*, dotter till Anders Pedersson Gris i Umeå. Hon fick hemmanet Söder-Tjärn fritt från utlagor genom kgl. brefvet 3 juli 1650.

Af barnen: *Olof Hosselius*, faderns efterträdare; *Håkan Jonsson*, krigsman, dödade borgaren i Hsand Johan Olofsson, slogs i järn, men vid den undersökning, som hofrätten anbefalldes 21/7 1641, ådagalades att den dräpte själf rusat på hans svärd; befriades från dödsdomen, men bötte 100 dlr konungssak; *Peder Joensson* i Tjärn, uppböd på Nätra ting aug. 1653 sitt fäderne 18 söl, jord i Söder-Tjärn värderad syskon emellan till 700 dlr, ocb tilldömdes därå fastebref 15/8 1655. *En dotter*, g. m. en bonde Anders Eriksson Hahra i Gladom (Ådb. 8/8 1660; *Karin Bolenia*, f. 1619, g. m. en länsman, begr. i Själevad 1701.

8. **Olaus Jonæ Hosselius** (1646-92), f. 1604, son af företrädaren; blef stud. i Upsala okt. 1624, var komm. här i Nätra 1630 och har i denna egenskap såsom prästerskapets fullmäktig undertecknat 1638 årsriksdagsbeslut. Han är bland stiftets prästerskap en egendomlig företeelse genom sin snarstuckenhet och sitt obehärskade temperament, liksom han icke torde kunna frikännas från beskyllningen för snålhet, oginhet och rättshafveri. Å andra sidan synas många funnit ett särskildt nöje att reta honom att förgå sig. Han stod sålunda ofta på spänd fot med sina församlingsbor, sina kapellaner och grannar. Dock torde han äfven haft åtskilliga goda sidor, enär han af sina förmän tydligen behandlades med en viss hänsynsfullhet. Redan som kapellan bodde han i Bjästa på eget hemman och hade här till granne en löjtnant Pehr Olofsson Green, som gjorde honom ohägn. Hosselius anklagade den sistnämnde för att ha ökat ut sin åkerteg med ett stycke af kapellansåker, i anledning hvaraf löjtnanten på tinget 1642 fick böta 40 mark. Vid samma tillfälle klagade H, att löjtnanten midt på ljusa dagen röfvat af honom ett hundrade alnar lärft, som låg ute på bleke. Därvid hade han ropat åt herr Oluf, som gick på åkern hos sitt legofolk: »Nu tager jagh ditt lärft, till dess jag bliver betalt för det du est migh skyldig». När herr Oluf ville ha sitt lärft igen, kastade han lärftet på axeln och lopp undan in i sin gård. Det syntes emellertid som om deras mellanhafvande, som gällde 16 riksdaler, redan varit klareradt, och löjtnanten kunde ej befrias från brott mot 40 cap. i Edsöresbalken. Anmälan gjordes till Kgl. Hofrätten. Man kan knappast tro, att löjtnanten haft allvar med sitt dristiga tilltag (Ådb.). - Då H. år 1646 tillträdde sin khdebefattning efter fadern, anhöll han att slippa någon kapellan på grund af de svåra tiderna och ansåg sig ensam kunna sköta församlingen, men kontr.prosten Agrelius klagade 26 maj 1647 i Konsist. öfver herr Olufs i Nätra motvillighet, i det han allena ej hinner förestå församlingen, när fiskarena ligga i hamnen, och intet vill han taga emot någon kapellan. Därtill tvang honom dock nu domkapitlet. Under hans tid inträffade den märkliga händelsen, att en hvalfisk som förirrat sig in i Bottenhafvet, strandade på en utö, Elgön, i Nätra-

fjärden och åstadkom stor uppståndelse i socknen. Ehuru utrymmet ej tillåter att utförligt skildra förloppet, må här lämnas några korta antydningar, när khden Hosselius kom att spela hufvudrollen i denna historia. Strax ryktet kom ut om hvalfiskens strandning, ditsände khden en båt med sitt folk, som började göra sig till godo den döda hvalens späck och surrade med medtagna rep och tåg, tillhöriga khden, fast skrofvat, för att det ej vid uppkommen storm skulle drifva till sjös. Detta anfördes såsom ett bland skälen, hvarför khden ensam ville göra anspråk på hvalen, enligt den med sigill bevittnade berättelse, hvilken församlingen 2 juli 1658 på befallning insändt till landshöfd. grefve Joh. Oxenstierna.¹ Några namngifna församlingsbor, däribland en gammal antagonist till khden regementsskrifvaren Olof Pederson Ström, hade emellertid äfven tillägnat sig delar af hvalspäcket. Så for khden själf ut och lät sitt folk bogsera hvalfisken till prästbordets strand och kunde så mera ostördt salta späck och koka tran. Men härigenom väckte han upp en storm mot sig i församlingen. Hans motståndare anmälde honom hos kronofogden, som å K. Mj:ts och Kronans vägnar gjorde sitt mäktiga anspråk gällande. Och så sammanslöto sig hans många ovänner och inlade en anklagelse, där de framhöllo felaktigheter äfven i hans prästerliga tjänst. Följden blef husvisitation och edgång samt suspension. Regementsskrifvaren Ström gjorde en särskild anmälan mot honom på tinget. Hosselius hade näml. 13 juni 1658 från predikstolen framburit tacksägelse till Gud, som gifvit honom hvalfisken, och bedt församlingen förena sig i denna tacksägelse, men tillfogat: »men så äre någre våldsverkare, som hafva sig inmängt uti denna del, som Gud besynnerligt beskänkt hafver, och honom ovetandes och villjandes stulit ifrån honom, men så hoppades han vinna rätt mot sådana våldsverkare och tjufvar. Det står likväl, sade han, tu skalt inthe stjåla under Gudz låsse.» Stora böndagen talade han likaledes om fisken: »Men du dine afundsmänniska och belackare, som glädes för att kungen skall taga fisken ifrå mig och missunnar mig den lyckan och välsignelsen, som Gud mig förlänt hafver. Men om jag skulle ändtelig gifva kungen något däraf eller betala, så kommer det dig föga vid, sade han, hör du det din belackare, och när herr Oluf detta talade, ropte han så jämmerligen, att ban var blåsvart i ansiktet.» Detta tilltal tog regementsskrifvaren åt sig. Att döma af tillgängliga handlingar synes Hosselius af underlagmannen blifvit förklarad ärelös och ådömd höga böter, men enl. en Hofrättens skrifvelse skall kon. Carl Gustaf varit högeligen missnöjd med lagmannens och kronofogdens åtgöranden och dom samt befallt extra åtal mot dem.

¹ Originallet i GLA. Präst. skr. 1. 1658-62.

Slutet af det hela blef, att khden genom Kgl. Maj:ts skrifvelse 2 mars 1660 fick behålla det han gjort sig till godo af den ovanliga fångsten.¹

Ännu en gång blef Hosselius prästeståndets fullmäktig, nämligen vid riksdagen i Göteborg 1660. Som bekant afled kon. Carl X Gustaf under detta riksmöte. Vi finna att pastorn i Nätra vid ett af prästeståndets sammanträden anført klagomål öfver, att han och mag. Osængius natten till den 23 febr. 1660 ensamma af de utsedda ledamöterna af prästeståndet måste vaka öfver konungens lik.² Såsom ett exempel på Hosselii förhållande till sina kapellaner må anföras det klagomål, som kapellanen P. Rockstadius år 1672 framförde på tinget. Under det R. bevistade prästmötet i Hsand, hade khden Hosselius uppträdt i klockarestugan och beskylt honom göra liten eller ingen tjänst, att han var borta i fiske och på sitt hemman i Sidensjö, men bar flitigt upp sin kaplanstull, och hvad herr Peders lefverne och umgängelse vidkom hade khden sagt, att när han icke är i predikstolen, så kan ingen rätta sig efter honom och hans tal, antingen det är allvar eller ej, och alltid far han med glis, narr- och gäckeri. Superintendenten reste själf att undersöka saken, och som khdens klagan befanns vara af intet värde, förmante han dem till frid och endräkt, men på själfva pingstdagen kom det till ett störande uppträde i kyrkan, där både khde och kaplan stodo och sjöngo. Pastor begynte sjunga psalmen »Nu begå wij then hugnelige tijd» efter samma ton (melodi) som »Nu ähr kommen vår Påskafröjd». Sedan han sjungit första versen, började Rockstadius den andra, men anslog den rätta tonen, som psalmen egentligen tillhör. Häröfver blef pastor så förifrad, att han slängde till R. med sin psalmbok, ryckte herr Peders bok ur hans händer, kallade honom belghund och hotade att slå honom på munnen, hvaraf alstrades missljud och förargelse i kyrkan. Tillika klagade Rockstadius att khden sökt att mot hans hustru utsprida rykte om trolldomssaker och sålunda traktade efter hennes lif. Khden afled 1692 vid 88 års ålder. Var svåger till khden Mart. Golenius i Sidensjö.

G. 2 ggr; i senare giftet 1670 m. *Catharina Linneria*, prostens i Hsand J. Linnerii dotter, änka efter landtmät. Jacob Christophersson Bure Stenklyft.

Barn: *Olaus*, stud. 1656, regementspastor; *Jonas*, stud. 1656, assessor vid Svea hofrätt; *Martinus*, stud. 1669 i Upsala, docent i Köpenhamn, d. därst.;

¹ Det ej minst intressanta i hela denna affär är den juridiska sidan af saken, i det att den strandade hvalfiskens såsom herrelös, då den ej varit i någon mans hand, betraktades som fynd, ej strandvrak. I arbetet Tessin och Tessiniana, utg. af *F. v. Ehrenheim*, Sthm 1819, s. 367 finner man en notis, att »i Gefle fordna slott, som afbrann, förvarades benen af en hvalfisk, som 1658 strandat i Ångermanland». Tydligan ha de på samma gång som »handlingarne i målet» insändts till länsstyrelsen.

² Bidrag till Sv. kyrkans och riksd. hist. af *S. P. Bexell* etc. H. 2. Sthm f. 1835, s. 37.

Ericus, stud. 1660; notarie i Svea hofrätt; *Catharina*, g. m. khden Matth. Lochnæus i Gudmundrå; *en dotter*, g. m. en kronobefallningsman i Västerbotten. (*T.*)

Tr.: Om tacksägelse til Herren Gudh medh thess ordsaker och sätt samt högha wälgerningar, för hwilcka han skal prisat warda. Een enfaldig däck til sann boot och lefwernes förbättring stor bönedags predikan hållen 1658. Ups. 1660. 4:0.

9. Mag. **Olof Segerici Svanberg** (1694-1705); såsom lektor i Hsand, utn. till khde i Nätra, begärde han i febr. 1694 blifva här introducerad, låg 1695 i delo med företrädarens änka angående bristande häfd på Nätra prästbord och klagade, att mr Jacob Stenklyft byggde laxbyggnad på prästägorna. Är pikant mot Hsands konsist., som af honom infordrat någon redogörelse för djeknepenningar, beder kollegiet att intet handtera honom och hans hustru annorlunda än andra, fastän hon ej är af de stora kollegii familjer, hvilket konsist. ansåg mycket oanständigt (Hdpr. 17/4 1695). Han klagar, att Nätra kyrka remnat genom antecessors vanskötsel, i det vatten stått 1 aln högt på muren, så att 100 dlr äro utlagda till dess reparation (Hdpr. 23/9 1695). Sist khde i *Skellefteå*.

10. **Petrus Joh. Hernodius** (1705-13), f. i Hsand 1663, son till rektor scholæ Joh. Hernodius och Anna Danielsdotter Alander (Hdpr 17/1 1694), blef stud. i Upsala 10 sept. 1684, inskrefs följande dag i Ångermanlands nation, men då genom misshälligheter medelpadingar och jämtlänningar 1686 bröto sig ut och bildade egen nation, slöt han sig till den nya föreningen; aflade fil. kand.ex. 1694 och disp. pro gradu, men synes ej promoverats; utn. till konsist.not. i Hsand 1697, t. f. khde och prost i Nätra sommaren 1699; log. et phys. lektor 1701, beklädde rektoratet i gymn. 1703, utn. till khde i Nätra 4 febr. 1704, tilltr. 1705; kontr.prost. Afled i början af jan. 1713.

G. m. *Brita Bozæa*, dotter af prosten Erik Bozæus i Selånger, omg. m. efterträdaren prosten J. Norlander.

Dotter: *Catharina Hernodia*, f. 6/7 1699, g. m. handelsm. Kulberg, Borgå.

Tr.: De causis revolutionum imperii Romani prisci, præs. *J. Bilberg*, Ups. 1689. - De ingenio multitudinis, præs. *J. Schwede*, ib. 1695.

11. Mag. **Johan Norlander** (1714-23), f. 1669 i Nordingrå, son till Nils Jonsson i Bergsnäs, en hederlig och förmögen danneman; genomgick skola och gymn. i Hsand, blef stud. i Upsala 10 okt. 1692, promov. fil. mag. 1700. Under studenttiden hade han i sedermera biskop Göran Wallin en välvillig gynnare, var under 12 års tid informator för hans son Göran och kallades af fadern, som då var öfverhofpredikant i Sthm, till adj. och prästv. 1701, därjämte utn. notarie i Hofkonsist. i Sthm 1702.

Norlander var ock den förste, som biskop Wallin efter sin utnämning till superintendent öfver Hsands stift rekommenderade till en lektorsbefattning vid därvarande gymn. Därvid erinrade han om, hurusom mag. N. uti förflutna krigstid hulpit till här vid Kongl. hofvet med predikande och bönhållande, jämväl hållit protokollet i konsist. och bön i Rid-darholmskyrkan med vacker förklaring öfver hvart kapitel hvarje dag, hvarföre han ingen lön begärer eller väntar, allenast Hans Mj:t benådar honom et stycke bröd hemma i sitt fädernesland. Hans capacitet, till-lägger biskopen, kan jag bäst bedöma eftersom han läst för min son i 12 år, hvarunder denne gjort synnerliga framsteg i studier (RA, domk. skr. 1702). Efter att ha disp. pro lectura i Upsala utn. till andre teol. lektor i Hsand 1704, var gymn.rektor 1708, utn. m. interimfullm. 4 febr. 1713 till khde i Nätra, med kgl. fullmakt 1714 och tilltr. s. å., honor.prost 1715; preses vid prästmötet i Hsand 26 jan 1721, då art. de immortalitate et propagatione animæ ac imagine Dei in homine ventilerades. Det synes som om Ångermanlands norra prosteri delades för hans skull, enär han erhöill prostbefattningen öfver Nätra, Sidensjö och Anundsjö samt Åsele lappmark, under det att khde Locknæus i Själevad blef prost öfver de öf-riga pastoraten; de förstnämnda återfölo efter Norlanders död till Sjåla prosteri (Hdpr. 1724). Han var utsatt för svåra ekonomiska hemsökelse. Vid Hsands brand år 1710 miste han sin gård, och vid ryssarnas in-fall 1721 uppbrändes ej allenast hans gård Dala i Säbrå¹, utan äfven präst-gården i Nätra, hvarvid han förlorade all sin egendom, böcker, kappor, kläder och boskap, »sittjandes nu blott och bar». Han var en ovanligt lärd och duktig man. Afled om hösten 1723. Nätra mindre kyrkklocka, som 36 år förut remnat, sändes 1717 på hans försorg till Sthm för om-gjutning.

G. 1) m. *Margareta Lang*, dotter af prosten P. Lang i Brunflo, änka efter konsist. notarien J. Lidin i Sthm; hon afled 1711.

2) *Brita Bozæa*, änka efter företr. khden. P. Hernodius.

En dotter.

Tr.: De idololatria Ebræorum, præs. *J. Palmroot*. Ups. 1698. - De persona homini imposita ex Cic. off. 1 cap. 28, præs. *H. Forelius*, ib. 1700. - De auctoritate scripturæ sacræ, præs. *J. Palmroot*. ib. 1703. - I handskr. förvaras Norlanders Præ-lectiones in Compend. Haffenrefferi Hernos. habitæ (UB, N. 1764).

12. Mag. **Daniel Björnsson Boding** (1725-35), f. i Säbrå, där fadern Björn Boding i Bonsjö var länsman. Blef stud. i Upsala 23 okt. 1696, amanuens 1697 vid univ. biblioteket, där han tjänstgjorde i 17 år,

¹ För den skada, han lidit genom ryssarne på hemmanet Dala, som uppskattades till 796 dlr kmt, 7 kor och 3 småkräk, erhöill han 4 frihetsår.

under hvilken tid han äfven stod på förslag till vice bibliotekarie. Promov. fil. mag. 28 maj 1707; utn. eloquent. lektor 4 febr. 1713; erhöill kgl. fullm. såsom rektor vid Hsands triv.skola 11 jan. 1716; prästv, 26 maj 1723, efter hållet val utnämnd till khde i Nätra 14 okt. 1724, tilltr. 1725. Han nämnes som omistlig in cathedra scholari, ty han hade stora dona informandi (T). Som khde säges han i allo reda och ordning iakttagit. Sökte Torsåkers pastorat 1733 och uppfördes 1734 i 1:sta rummet till Sköns pastorat, men fick ej pluralitet. Afl. 8 apr. 1735.

G. m. *Rebecka Öman*, dotter till khden Jonas Öman, N. Luleå, sedan omgift m. kamm. Erik Schäder. i Själevad.

Barn: *Sara*, f. 18/10 1721 i Hsand; *Jonas*, f. 1726, rektor i Umeå, sedan khde i Skön, d. 11/6 1799; *Daniel*, stud. 1746, schäferidirektör öfver Dalsland, d. 1767; *Rebecka*, g. i Själevad 9/4 1749 m. rådm. och juveleraren Mårten Bernström i Hsand, d. i Umeå stad 11/2 1788; en dotter, d. i Själevad 4 år gammal, begr. 28/5 1740.

Tr.: De præmiis literatorum, præs. *H. Forelius*, Upsala 1705. - De pace, præs. *J. Eenberg*, ib. 1707.

13. Mag. **Johan Tollsten** (1737-65), f. 8 aug. 1693 i Nordingrå; föräldrar: nämndeman Lars Larsson i Tollsätters by och Sigri Johansdotter. Blef stud. i Upsala 11 okt. 1714 och promov. fil. mag. med första hedersrummet 4 juni 1728. Huspredikant hos grefvinnan Bjelke på Salsta i Upland 1730, utn. konsist. notarie i Hsand 28 nov. 1733, tilltr. maj 1734 och aflade sin notarie-ed 10 juli s. å.; utn. till khde i Nätra 28 sept. 1736, tilltr. 1 maj 1737; var t. f. prost öfver. Ångermanl. norra kontr. 1754. En verksam och välgörande man med klart hufvud och varmt hjärta. Han förbättrade på flera sätt Nätra kyrka, skänkte därtill ett orgelverk om 10 stämmor, som 1759 uppsattes af orgelbyggaren Qvarnström, en mässhake och ett bårkläde samt 5,000 dlr kmt, hvarå räntan skulle utdelas 2 ggr om året till de fattiga. Till Upsala universitet donerade han 27 aug. 1764 en stipendiefond, 21,000 dlr kmt, hvaraf räntan skulle tilldelas stud. af Upl. och Ångermanl. nationer. Han afled 27 febr. 1765 efter att ha förestått församlingen i 28 år. Hans porträtt pryder Nätra kyrkas kor.

G. m. *Vendela Catharina Löfman*, dotter till guldsmedsälldermannen och kämnären Erik Löfman i Upsala. Hon afled där 24/9 1783 i sitt 84. år. Barnlös. Prosten Tollsten hade en helsyster Anna Larsdotter, änka i Äskja, och en halfsyster Carin Larsdotter i Tollsätter, g. m. dannemannen Hans Olofsson. Testamentet efter makarna tillerkände helsystemen 2000 dlr och halfsystemen 1000 dlr. (ULA, Upsala stads bouppteckn. 1783).

Tr.: De vi conscientiæ, præs. *F. Törner*, Ups. 1725 - De usu et abusu rationis circa revelata, præs. *E. Alstrin*, ib. 1728.

14. Mag. **Erik Widgren** (1766-85), f. 1706 i Vibyggerå; föräldrar: bonden Erik Ersson i Tjäl och Lisa Olofsdotter. Modern var systerdotter till biskop Göran Wallin. - Stud. i Upsala 31 aug. 1728; promov. fil. mag. 1740, prästv. 1741 till adj. åt prosten Lochnæus i Själevad. Utn. till regem.past. vid Västerbottens reg. 1743, i anledning hvaraf Lochnæus 20 juli begär sin måg Nils Sund till hjälp. Utn. khde i Grundsunda 13 febr. 1751; var opponent vid 1760 års prästmöte. Efter 13 nov. 1765 erhållen fullm. tillträdde han Nätra pastorat 1 maj 1766. Prost 1780. Afled 27 jan. 1785, 78½ år gammal. Vid tvenne kyrkovisitationer under hans tid väcktes fråga om ny kyrkobyggnad. Biskop Hesselgren har efter hans död vitsordat honom såsom en hedersman, som medelst kostsam föräring mot kyrkan bevisat hedersamhet.

G. 6/12 1746 i Själevad m. *Christina Bring*, dotter af kompanibokhållaren Anders Ersson Bring och dotterdotter till komm. i Refsund Joh. Sellin. Prostinnan afled i Grundsunda 9/7 1804, 80 år 8 m. 13 d.

Af 8 barn: *Anders*, fil. mag. 1773, kollega på Frösön, d. 1803; *Catharina Elisabeth*, f. 22/2 1749; *Margareta Christina*, f. 20/7 1851, g. m. landskamr. Ol. Ol. Westman, d. 23/5 1824 på Gideåbacka; *Erik*, f. 23/11 1754, fil. mag., komm. i Löfånger.

Tr.: De moscholatria Israelitarum, præs. *A. Boberg*, Ups. 1737. - De criterio veræ logicæ, præs. *P. Ullén*, ib. 1740.

15. Mag. **Aestan Harlin** (1786-1806), f. 19 mars 1735 vid Lögdö bruk, son till brukspred., sedan komm. Petrus Harlin i Häggdånger och Catharina Kjön. Stud. i Upsala vt. 1755; promov. fil. mag. 16 juni 1761. På kallelse af prosten i Oviken prästv. i Hsand 23 okt. 1763; utn. komm. i Stöde 13 febr. 1771, tilltr. 1 maj s. å. Utn. khde i Grundsunda 7 okt. 1778, tilltr. 1779, slutligen utn. till pastor i Nätra. Tillträdde här på förordn. 1786 men installerades 10 febr. 1788 af biskop Hesselgren; blef 1800 kontr.prost. Frågan om ny kyrka hade nu på allvar upptagits, enär den gamla befanns bofällig och synnerligen trång. Efter 10 års strider rörande platsen kom K. Mj:ts 4 dec. 1798 daterade föreskrift, att den nya kyrkan skulle byggas på Lötbacken (där den nu står), och domkapitlet förstängade prosten mag. Aestan Harlin att i samråd med socknemännen med första besörja en ritning samt att kostnads- och materialförslag af skicklig byggmästare upprättades (Hdpr. 8/2 1799). Men härmed voro ej stridigheterna slut, som man kan döma däraf, att prosten anmäler i konsist., att han vid ett sammanträde i Nätra sockenstuga rörande den tillämnade kyrkbyggnaden blifvit af kommis.landtmät. Lars Ekorn öfverfallen med otidigheter och smädande tillvitelser och därigenom funnit sig föranlåten att stämma honom vid häradstinget (Hdpr. 26/3 1800). Emellertid var prosten den

ledande kraften i detta företag och förde det med framgång igenom, ehuru han ej upplefde kyrkans invigning. Ty han afled året förut 25 sept. 1806. Prosten Harlin var för öfrigt en utmärkt jordbrukare; så väl i Stöde som Grundsunda hade han med synnerlig omsorg häfdat prästborden, liksom äfven här. Han betecknades såsom »prosten med järnviljan».

G. 1) 1771 m. *Christina Margareta Salin*, dotter till prosten D. Salin i Ovi-ken, d. i Grundsunda 30/10 1782.

2) m. *Barbara Brigitta Bill*, d. i Böle by, Nätra 9/6 1838; 71 år.

Barn: *Margareta Catharina*, f. 30/1 1772 i Stöde, g. m. prosten i Nätra, Jonas Nordén, se nedan; *Elisabeth Christina*, f. 21/4 1773, d. i Nätra 5/4 1808; *Petrus*, f. 10/6 1774, d. 22/12 s. å.; *Daniel*, f. 3/7 1775, kapellpred. i Tåsjö; *Petrus*, f. 15/3 1777, stud. 1798, skrivvare i Hsand, d. 24/2 1818; *Erik Magnus*, f. 3/7 1778, d. 17/11 s. å.; *Eva Maria*, f. 1790, afled dagen före sin moder 8/6 1838; *Aestan Emanuel*, f. 23/12 1793, med. d:r 1822, läkare i Marstrand, d. 20/10 1824.

Tr.: Num matrimonium negatum præbeat causam justam bello, præ. *L. Dahlman*, Ups. 1758. - De diluvio universale, præ. *J. G. Wallerius*, ib. 1761.

16. Dokt. **Carl Stridsberg** (utn. 1807), tilltr. ej, enär han redan 1808 utnämndes till prebendepast. i *Stigsjö*.

Åren 1806-10 tjänstgjorde past.adj. Joh. Sam. Thelaus ss. vikarie både för pastor och komm., under hvilken tid Nätra prästgård jämte kyrkoarkivet hösten 1809 till oersättlig förlust brann upp.

17. **Anders Lundström** (1810-15), f. 17 sept. 1752 i Sollefteå, äldste sonen af komm. i Boteå, sedermera khden i Sidensjö, Olof Lundström och Anna Catharina Sundia, prostdotter i Sollefteå; stud. i Upsala febr. 1770; disp. pro ex. 1775 och prästv. 17 dec. s. å. till adj. åt sin fader i Sidensjö; biträdde vid pastoralvården sept. 1791; nådårspräst 1792. Efter 24 okt. 1792, aflagd past.ex. utn. till khde i Sidensjö 28 aug. 1793, predikant vid prästmötet 1806; hon.prost 23 febr. 1807; utn. khde i Nätra 1809, tilltr. 1 maj 1810, sist kontraktsprost. Afled 9 jan. 1815.

G. m. *Catharina Marg. Edin*, f. /10 1760, d. i Nätra prästg. 14/12 1811.

Barn: *Olof Daniel*, f. 14/4 1791 i Sidensjö, stud. 1810, for till sjös, nämnes styrman 1818; *Anders Erik*, f. 29/5 1792, d. 2/10 s. å.; *Anders Henrik*, f. 14/2 1794, d. 27/6 1795; *Margareta Christina*, f. 26/9 1796; *Anna Andrietta*, f. 3/8 1798, g. 16/10 1818 m. v. past. Salom. Sundius; *Greta Catharina*?

Tr.: De genesi et usu idearum clararum, præ. *P. N. Christiernin*, Ups. 1775.

18. Mag. **Jonas Nordén** (1817-44), f. 11 mars 1766 i Öfverlänäs, son af khden i Nordmaling Jonas Nordén. Efter studier i Hsand stud. i Upsala vt. 1787, där han promov. till fil. mag. 1794, men hade tidigare prästvigts 17 nov. 1793 till adj. åt prosten Dillner i Tuna; adj. åt sin fader

i Nordmaling 1798, vice preb.past. i Nora 3 mars 1802; past.ex. 14 mars 1807. Erhöll 4 okt. 1815 fullm. å Nätra pastorat, tilltr. 1 maj 1817, honor. prost 6 juli s. å.; kontr.prost i norra Ångermanl. 1820. Han skötte sitt kall med ordning och omtanke, var from och välmenande; men vid den visitation, som bisk. Franzén 1835 förrättade här i församl., beifrade han strängt det lönkrögeri, som florerade i socknen, samt att ingen skollärare för barnen var här anställd. Prosten Nordén afled 14 febr. 1844 och begrofs 5 mars af prosten Holm i Själevad. Boet försattes i konkurs. LVO 1826.

G. 1) m. *Margareta Catharina Harlin*, dotter till prosten i Nätra n. 15. d. 21/2 1837.

2) 20/10 1843 m. *Märta Sophia Dahlman*, omgift i Bjerträ kyrka 26/9 1847 med postmäst. Sal. Aug. Heurlin.

Barn: *Anna Barbara*, f. 16/7 1797, g. 1) m. apotekaren i Skellefteå Jakob Bergstedt; 2) 5/7 1829 m. apotekaren i Nätra Carl Vilh. Törnqvist, d. 28/1 1844 i Oxböle, begr. jämte fadern 5/3 s. å.; *Jonas Æstan*, f. 7/10 1798, komm. i Burträsk; *Erik Daniel*, f. 1/11 1799, d. 1/2 1800 i Nordmaling; *Carl Magnus*, f. 21/10 1802 i Nora, jaktuppsyningsman, bosatt i Hummelvik, d. 6/5 1875 i Bjästa.; *Erik Daniel*, f. 14/5 1808, d. 3/1 1809; *Christina Margareta*, f. 9/5 1809, g. 22/6 1831 med kronolänsman i Nätra G. L. Edström, d. 5/3 1867 i Själevad.

Tr.: An miracula magis quam opera providentiæ ordinarie gloriam Dei illustrent? Præs. P. N. *Christiernin*, Ups. 1791. - In Evangelium Johannis prolegomena, Præs. *Chr. Dahl*, ib. 1793.

19. Mag. **Anders Borgström** (1845-67), f. 27 sept. 1784; föräldrar: komm. i Undersåker Anders Borgström och Margareta Christina Sellin. Intogs i Frösö skola 1793; stud. i Upsala 1805; öfvergick till Åbo universitet, där han disp. pro ex. 1809; prästv. 1 juli 1810. Med konsist. tillstånd reste han därefter till Lund, aflade fil. kand.ex. och disp. pro gradu 1811, men blef ej promov. fil. mag. förrän 1814. Adj. åt H. Berlin i Resele 4 jan. 1812, past.ex. 1818, reg.past. vid Jämtl. fältjäg. regem. 20 dec. 1820, tilltr. febr. 1821; tillika v. koll. i 3 kl. vid Frösö skola okt. 1821; khde i Sveg mars 1829, tilltr. 1 maj 1830; honor.prost 1836; utn. khde i Nätra 18 nov. 1844, tilltr. 1 maj 1845; utn. kontr.prost i Ångermanl. nordvästra kontr. 23 sept. 1845, afsade sig prostämberet fr. o. m. 1 juli 1865; jubel mag. s. å. - Borgström var en präst af gamla stammen, en stilla och anspråkslös man. För de andliga rörelserna stod han, liksom företrädaren, tämligen främmande. Men han hade på sin ålderdom i sin son Walfrid erhållit en medhjälpare, som under åren 1855-63 med brinnande allvar och outtröttligt nit verkade för ett kristligt lif i församlingen, ända till sin förtidiga död. Prosten Borgström afled 31 aug. 1867, nära 83 år gammal.

G. i Resele 24/6 1817 m. *Vendla Henrietta Berlin*, dotter till prosten H. J. Berlin i Resele. Hon afled 24/5 1845 i Nätra prästg.

Barn: *Brita Margareta*, f. 31/3 1818 i Resele, d. i Åminnet, Nätra, 20/4 1882; *Clara Henrika*, f. 6/8 1823, g. m. eftertr. P. E. Amnéus.; *Henrik Walfrid*, f. 28/7 1825 på Frösön, d. ss. adj. åt fadern 21/7 1863; *Catharina Johanna*, f. 20/12 1828, g. m. grosshandl. Thure Otto Henr. v. Baumgarten, Sthlm, d. 1882; *Anders Nikolaus*, f. 27/1 1835 i Sveg, apotekare i Örnsköldsvik o. Sollefteå.

Tr.: *Conspectus scientiæ pastoralis in usum Seminarii theol* p. 9, præs. *J. Bonsdorff*, Aboæ 1809. - *De etymologia græca* p. 9, præs. *M. Norberg*, Lund 1811. - Beskrifning om boskapsskötseln i Härjeådalén (i Läsning för landthushållare uti Östergötland 1845, samt Hushållstidn. för Kronobergs län s. å.).

20. **Per Erik Amnéus** (1869-77), f. 6 sept. 1810 i Östersund; föräldrar: magasinsförvaltaren Pehr Amnéus och Maria Hedenqvist från Åmål. Inskrefs i Frösö skola 1820; stud. i Upsala ht. 1831; prästv. i Hsand 6 juli 1834 till past.adj. i Torsåker, förordnad past.adj. i Berg 16 okt. s. å.; vak.pred. i Lockne och Näs 22 april 1835; komm. adj. i Attmar 16 dec. 1836; nådårspred. och t. f. past. i Gudmundrå 22 jan. 1840; v. komm. i Själevad 25 sept. 1844; past.adj. i Nätra 7 maj 1845; past.ex. 1849. Stannade här hos sin svärfader ända till dess han 1 maj 1853 tillträdde Bjurholms pastorat, hvarå han erhållit fullmakt 10 jan. s. å. Blef ock efter svärfaderns död utn. khde i Nätra 27 april 1868, tillr. 1 maj 1869. Amnéus var en god ordningsman och han lade sig vinn om att vänja allmogen vid ett höfligt och belevadt uppträdande, hvarvid hans sätt dock torde förefallit mången väl stramt och kärft. Han afled 22 nov. 1877.

G. 27/8 1848 m. *Clara Henrika Borgström*, dotter af företrädaren, d. i Bjästa 17/10 1900.

Barn: *Per Anders Frithiof*, f. 4/1 1850, d. i Nätra 21/4 s. å.; *Vendla Maria Teresia*, f. 11/2 1852, d. 3/8 s. å.; *Anders Nestor*, f. 12/6 1853, d. 24/12 s. å.; *Arthur August*, f. 24/12 1854, postskrifvare, kommissionär, d. i Lugnvik, Örnsköldsvik 3/12 1899; *Henrik Per Theodor*, f. 1856, d. 5 dagar gammal; *Carl Helmer Leopold*, f. 7/11 1857, bokhållare vid Husum; *Nestor Agathon*, f. 9/7 1859, d. i Bjurholm 19/12 1861; *Vendla Maria Henrietta*, f. 22/5 1861, g. 29/6 1882 m. handl. och fabrikören Carl Modig i Hsand; *Selma Emelia Adelaide*, f. 23/11 1862, lärarinna g. 6/11 1888 m. komm. landtmät. Hjalmar Alfred Wallgren, Bjästa; *Ida Theresia*, f. 6/1 1865, d. 8/2 1869 i Bjurholm; *Anna Constantia*, f. 7/5 1866, d. 1/5 1869.

21. **Johan Olof Huss** (1880-1907), f. i Föllinge 24 nov. 1816, son till khden i Fredrika Johan Axel Huss. Stud. i Upsala ht. 1840; prästv. 27 nov. 1842 till adj. åt prosten A. Sidner i Grundsunda, tjänstgjorde som vice pastor under den tid prosten vistades i Sthm vid riksdagarna 1844-45, 1847-48 och 1851-53; utn. kapellpred. å Hemsön 8 nov. 1852, men tillträdde icke, enär han kort därefter 15 dec. s. å. konstituerades

som pred. vid Lögdö och Lagfors bruksförsamlingar och tilltr. 1 maj 1853; past.ex. mars 1858; utn. till komm. i Anundsjö 14 dec. 1857, tilltr. 1 maj 1859; v. past. därst. 23 okt. 1861-1 maj 1863; t. f. past. i Björna sommaren 1869; khde i Grundsunda 29 apr. 1872, tilltr. omedelbart; slutligen utn. khde i Nätra 22 juli 1878, tilltr. 1 maj 1880. Såsom stiftets senior afled den gamle flärdfrie, fredsälskande själasörjaren 4 febr. 1907, öfver 90 år gammal.

G. 19/4 1846 m. *Margareta Johanna Nylén*, f. 23/9 1820, dotter af handl. i Hsand Jonas Nylén och Johanna Tillgren. Hon afled före sin man 23/7 1902.

Barn: *Maria Johanna (Hanna)*, f. i Grundsunda 1/5 1847, g. 10/9 1878 m. handl. Magn. Fredr. Öman i Husum, sedan i Skellefteå; *Jonas Axel*, f. 26/8 1848, förvaltare vid Mo och Domsjöverken, d. i Örnsköldsvik 22/4 1919; *Anders Johan*, f. 23/2 1850, skogsjägare, d. i Nätra 30/9 1923 ogift; *Carl Magnus*, f. 29/8 1851, d. 1/2 1853 i Grundsunda; *Anna Vilhelmina*, f. i Lögdö 25/5 1853, g. 23/2 1876 m. kronolänsman Johan Olof Segerström, Husum, d. 1910; *Sally Charlotta (Lotten)*, f. 1/5 1855, g. 23/2 1876 m. skogsinspekt. Harald August Lindeberg, Husum; *Amalia Kristina*, f. 5/12 1856, d. i Anundsjö 5/10 1859; *Carl Gustaf*, f. 3/8 1859 i Anundsjö, handl. i Husum, bosatt å Nyhem, Dombäcksön; *Hedvig Margareta*, f. 5/1 1863, d. 11/3 1864; *Knut Olof*, f. 5/1 1865, agronom, arrenderade Nätra prästbord af fadern 1891-98, jordbruksförvaltare hos Forss' ab. i Nätra.

22. **Gustaf Hörnström** (1908-), f. i Nordmaling 24 maj 1859; föräldrar: hemmansägaren Anders Hörnström och Dorotea Kristina Viklund. Efter studier i Umeå h. läroverk stud. i Upsala ht. 1882 och efter aflagda teol. examina prästv. i Hsand 10 jan. 1887, förordn. till v. pastor i Mo; v. komm. i Piteå landsförs. 1 juni s. å.; uppehöll tillika med khden några månader 2:dra komm. befattningen därst. samt biträdde tidtals med pastorsexpeditionen; v. pastor i Byske 19 febr. 1890; past. adj. därst. 19 maj s. å.; v. pastor i Bygdeå 1 juli s. å.; kapellpredikant och skollärare i Holmsund 25 febr. 1891, tilltr. 1 apr. s. å., förste khde i Piteå stads förs. 10 maj 1901, tilltr. genast; tillika hospitalspred. 1 nov. 1901 till 30 juni 1908. Utn. khde i Nätra 21 sept. 1907, tilltr. 1908; kontr.prost i Ångermanlands nordvästra (efter 1/5 1921 benämndt Nätra) kontrakt 1 dec. 1917.

G. 15/10 1891 m. *Anna Grape*, f. i Piteå 13/10 1868, dotter till stadskomm. Fabian Zacharias Grape och Margareta Charlotta Calwagen.

Barn: *Ester*, f. i Holmsund 25/11 1892, stud. folkskollär:a, g. 12/8 1922 m. folkskollär. Rikard Fernkvist i Söderhamn; *Gustav Paulus*, f. 17/12 1893, stud., banktjänsteman i Sthm 1916; *Victor Andreas*, f. 22/3 1895, stud., f. d. underlöjtn. i reserven, skogsförvaltare hos Forss' ab. i Nätra 1923; *Sigurd Zacharias*, f. 8/5 1896, stud., postexpeditör i Lycksele; *Ernst Daniel*, f. 1/12 1897, prästv. 1921, komm. i Hammerdal sedan 1/5 1922; *Gösta Natanael*, f. 14/6 1899, stud., bank-

tjänsteman i Näsåker; *Anna Birgit Kristina*, f. i Piteå 28/4 1903, stud., seminarist; *Erik Johannes*, f. 27/2 1907, vid Upsala allm. lärov.

Tr.: Griftetal vid förvaltaren Anders Tunells jordfästning 30/12 1898 af G. Hm. Umeå 1899. - Förbliven i Kristus, Afskedspredikan i Piteå 14/6 1908. - Nyårsbetraktelse (i Från ådalar och fjäll, år 1915).

KOMMINISTRAR.

1. **Ericus Jonæ** [1593-1613], undertecknade som kapellan Upsala mötes beslut 1593 och blef khde i *Nätra*, se ofvan.

2. **Nicolaus Nicolai** [1621], ecclesiae in *Nätra* sacellanus et com-minister, bevittnade samma års boskapsskattelängd.

3. **Jonas Olai (Bölenius)** [1622], indignus verbi divini minister in *Nätra*, undertecknar årets tiondelängd, blef följande år khde i församlingen, se n. 7.

4. **Olaus Jonæ Hosselius** (1630-46), se khdar i *Nätra*, n. 8.

5. **Jonas Olai Angermannus** (1646). I Upsala domkap. protokoll juni s. å. heter det: »Dn. Jonas Olai Angermannus, som till Nettra förordnat war och intet blef wedertagen, bekom skrifvelse till pastorem och dn. præpositum medh alfvarlig förmaning, att bådhe Pastor och församlingen honom oemotsejdeligen antagher eller man nödgas göra annadt till saken». Men 23 nov. affärdar församlingen honom med betyget, att han var en så orolig sälle, att ingen kunde förlikas med honom. Detta stod i god samklang med khdens framställda önskan att slippa underhålla kapellan. Dn. Jonas blef följande år komm. i *Indal*, n. 4.

6. **Abraham Jonæ Angermannus** (1647-52), inskrefs ss. stud. i Upsala 8 febr. 1631 med tillnamnet *Nodarinus*, nämnes äfven *Nordanianus*. I febr. 1647 sökte han sacellanien i Boteå, erhöll ej tjänsten, men tillråddes att blifva medarbetare åt khden i *Nätra* och hitkom. Det tyckes som skulle de ej väl kommit öfverens, ty redan 29 nov. s. å. stämde han herr Olof Hosselius till tinget, men svaranden infann sig icke. Kapellanen herr Abraham uppbjöd 28 nov. 1650 jord, som han inköpt i Skricke by. Han afled redan 1 maj 1652. »Säges ha varit en orimligt stor och stark man med basunaröst.»

G. m. hustru *Kerstin*, som 12 aug. 1652 skrifver till landshöfd. i Hsands län och omtalar, att hon efter blott två års äktenskap förlorat sin man, och

barnen blifvit faderlösa, »och jag fattig kvinna ännu på fallande fot och måste min barn bära och föda med sådan sorg och mödo, som ingen vet än Gud allena, och hafver jag nu ingenting till uppehälle utan allenast ett halft mantal jord, som dock litet nog förslår». Hon begär förskoning för utskylderna. Landshöfdingen befriade henne från ordin. räntan för 1652. Vill hon befrias för längre tid må hon vidare söka hos öfverheten (KA, Norrl. afkortn. 1652).

7. **Ericus Djupædius** (1654-61), uppförd i Nätra kvarntullslängd 1654, bodde i Bjästa; bevittnade som kapellan socknens till landshöfdingen insända berättelse om den 1658 strandade hvalen. Utn. 8 mars 1661 till komminister i Boteå; sist khde i *Grundsunda*, n. 10.

8. **Ericus Petri Fortzelius** (1661-64) var sacellan i Sveg, då han 17 juni 1661 fick Nätra sacellani, och begaf sig genast hit. Församlingsborna hade begärt ett års förskoning för kapellanen, men han var redan stadd på väg. I aug. 1662 klagar han på herr Olof Hosselius, att han ej ger honom sin lön ordentligt och afstyrrer hos bönderna det de af god vilja pläga gifva. Inför konsistorium kommo kaplanen och ombud för socknen 19 jan. 1663, då konsist. fällde utslag i målet: khden skall gifva sacellanen sin lön alltifrån hans ankomst, så länge han tjänar; dn pastor får ej säga och inråda, att det är nog om sacellanen får 3 kannor korn, utan bör hållre styrka församlingsborna att hålla vanligt bruk. Sacellanen klagade äfven, att han ej får kungjordt när han skall predika. »Ty skall pastor significera det om lögerdagen efter bönetjänsten, så framt han dagen därefter predika skall.» Pastor förbjöd sacellanen besöka fiskehamnarne, som skulle tionden därigenom förminskas, men tvärtom skulle pastor vara behjälplig med vänlig förmaning till dem som fiska, att de mot honom välvilliga finnes. Under allt detta låg, att pastor ville ha sin unga son till sacros ordines och consequenter till sacellanum. Fortzelius fick följande år 1664 byta tjänst med efterträdaren och blef sålunda kapellan i *Resele-Liden*.

9. **Petrus Rockstadius** (1664-76). Om hans strider med sin pastor, se ofvan khden n. 8. Han rekommenderades af konsist. 23 febr. 1675 till regem. pastor efter afl. past. Z. Anzenius, deltog i kriget i Jämtland, blef utn. till khde i Ragunda; sist khde i *Råneå*.

10. **Nils Laurentii Touscher** (1676-77), son till khden i Hammerdal L. Touscher; blef stud. i Upsala nov. 1654; var kollega i Piteå skola, då han 27 mars 1663 i Säbrå vigdes till det helga predikoämbetet, blef följande år adj. åt sin svärfader khden Abrah. Burelius i Ö.-Kalix. Till-

trädde 1676 ss. komminister i Nätra, men afled redan 1677. Bodde här i Södersvedje.

G. 1664 m. *Karin Burelia*, dotter till khden i Öfver-Kalix Abr. Burelius. Såsom änka erhöll hon 27/11 1677 på superintend. Steuchii rekommendation 6 dlr af N.-Kalix kyrkomedel. (Kr.). Synes 1703 varit bosatt i Piteå stad.

Barn: *Abraham*, råd- och handelsman i Piteå, riksdagsman för staden 1697, 1713 och 1719, d. 9/8 1725; *Margareta*, f. 1670, g. 1690 m. Jöns E. Burman, handl. i Piteå, änka 1731, d. 4/3 1743; *Barbru*, g. m. borgaren i Piteå Petter E. Burman, änka 1699; *Anna*, omg. 26/10 1718 m. klockaren Matz Hindersson i Piteå stad, änka 2/12 1739.

11. **Olaus Israelis Walanger** (1681-1725), f. 1647 i Högsjö s:n, bondson från Wålånger. Med testimonium från Hsands gymn. inskrefs han som stud. i Upsala 5 okt. 1672. Adj. i Grundsunda, därefter v. komm. i Nätra, där han blef tilltr. ordin. komm. 1681; bodde i Bjästa, där hans gård år 1721 vid ryssarnes framfart äfven lades i aska. I skrifvelse 28 jan. 1722 anhöll han hos konsist. att efter sina dagars slut få sonen till efterträdare. Han skildes nöjd från denna världen såsom en gammal trogen Herrans tjänare juli 1725 (T).

G. m. *Christina Öman*, bondedotter från Hemsön, »men efter then tidsens enfaldighet en väl educerad hushållerska». Hon var syster till prosten J. Öman i N.-Luleå..

Barn: *Israel*, f. 1683, komm. i Indals-Liden; *Erik*, f. 1687, teol. lektor i Hsand, d. 7/5 1735; *Jonas*, faderns efterträdare; *Daniel*, f. 1696, rektor i Hsands skola, d. 17/12 1779; *Samuel*, f. 1699, stud. 1718, handl. och postm. i Hsand, d. 23/3 1778; *Birgitta*, f. 15/2 1701, d. 16/2 1717; *Christina*, begärde förmyndare (Hdpr. 19/2 1735); en dotter, g. m. löjtnant Roberg.

12. **Jonas Olai Walanger** (1725-26), företrädarens son; stud. i Upsala 20 nov. 1714; prästv. och sin faders adj. 1717. I anseende till faderns långliga tjänst och fattiga tillstånd samt församlingens enhälliga kallelse jämte dn. Jonæ Walangers skickliga och stilla lefverne, biföll konsist. faderns begäran om sonens succession 3 mars 1722. Han tilltr. omedelbart efter faderns död, men afled i sept. 1726.

G. m. *Catharina Stenklyft*, f. 1703, dotter till kronolänsm. i Nätra Jacob Jac. Stenklyft, dotterdotter till khden S. Djupzelius i Grundsunda, omg. m. eftertr. J. Törnsten. Utmärkt skicklig i linnespånad.

13. **Jonas Ol. Törnsten** (1728-59), f. 1699, bondson från Törnvalle by, Torsåker, tilltr. som komm. här i Nätra 1728 och khde i *Njurunda* 1759, se där khdar n. 17.

14. Mag. **Erik Hæggbom** (1759-65), f. 1712 i Häggdånger, son

af bonden Erik Eriksson i Otteböle; stud. 30 aug. 1732 i Upsala, fil. mag. 1743; prästv. och adj. i Sunne 1746 och i Säbrå 1748; utn. kollega i Hsands skolas 1 kl. 1752 och 3 kl. 1753; komm. i Nätra 24 okt. 1759, tilltr. genast. K. Mjt stadfästade 28 aug. 1764 hans utnämning till græcæ linguæ lektor vid Hsands gymn.; sist andre teol. lektor därst., se *Lektorer*.

15. **Aeskil Joh. Bistedt** (1765-96), f. 1707 i Nätra, bondson från Bjästa by. Stud. i Upsala 31 aug. 1731; synes varit informator i Gefle 1733; prästv. i Hsand 10 mars 1742. på kallelse af khden O. Kenzelius i Nordingrå, tilltr. sacellanien i Grundsunda 1748 och utn. till komm. i Nätra 20 dec. 1764 med tilltr. 1765. Deltog i de prästerliga göromålen ända till de två sista lefnadsåren och var en i alla hänseenden utmärkt prästman. Gjorde sig äfven förtjänt genom rön i åkerbruket och landt-hushållningen samt sökte här i Nätra odla egyptisk råg. Han förärade till gymn.biblioteket i Hsand en samling predikningar, för hvilken gåfva konsist. uttalade sin erkännamhet (Hdpr. 28/5 1794). Afled 29 dec. 1796, 90-årig.

G. 1) 1742 m. *Catharina Jernberg*, dotter till khden i Ofvansjö, Gestrikl., Hans Jernberg och Catharina Schilling; d. 5/4 1775. Svärmodern d. i Grundsunda 18/10 1764, 94 år.

2) 5/2 1778 på kapellansgården Nyåker m. *Margareta Olofsdotter Lingberg*, bonddotter från Nordmaling.

Döttrar: *Catharina Christina*, f. 1746, g. m. efterträdaren P. Nordblad; *Brita*, f. 1749, vistades 1809-12 på Tunafors herrgård vid Eskilstuna hos brukspatronessan Brita Cath. Halenius.

Tr.: En mörk och bister dag [Begravn.vers öfver råd- och handelsm. i Gefle Christopher Mört d. 2/4 1733]. Ups. fol.

16. **Petrus Nordblad** (1798), f. 24 aug. 1738, bondson från Säbrå; stud. i Upsala 1759; prästv. i Sthm 14 febr. 1770 på kallelse af khden H. Tunæus i Grundsunda, kom därefter till Nätra ss. adj. åt komm. Bistedt. Blef äfven utnämnd till hans efterträdare 6 okt. 1797, men afled redan 15 maj 1798, »saknad och begråten af tillgifna Nätrabor». Boets skulder öfversteogo tillgångarna.

G. m. *Catharina Christina Bistedt*, företrädarens dotter, begärde och erhöll dubbla nådår. Hon framhöll i sin ansökan den tröga lycka, hennes man haft i befordringsväg, då han först i sitt 60:de år och efter 28 års tjänst vann befordran till sacellanien och redan 14 dagar efter tillträdet, tryckt af fattigdom, afled. Hon d. i Sthm 20/5 1809.

Barn: Två oförsörjda döttrar.

Tr.: En syndig människas rättfärdiggörelse inför Gud; föreställd uti en prof-predikan på elfte söndagen efter hel. Trefaldighet 1796 uti Skjellefteå kyrka i Vesterbotn. Hsand 1801.

17. **Clemens Joh. Thelaus** (1801-04), f. 18 okt. 1741 i Torp, son till khden i Boteå Joh. Sam. Thelaus; stud. i Upsala 1759; disp. pro ex. 1765, prästv. i Hsand 31 maj 1767, tjänstgjorde som adj. hos fadern i Boteå och var nådårspred. efter honom, då han 26 april 1777 erhöll fullmakt som komm. i Ramsele-Helgum; past.ex. 14 dec. 1799. Efter af medsökande framställda besvär utnämndes han till komminister i Nätra 24 mars 1800 och tillträdde 1801. Afled i Anundsjö prostgård 13 april 1804.

Tr.: De veterum ritu flores, cum in gaudio tum in luctu spargendi, p. 1. præs. *P. Ekerman*, Ups. 1765.

18. **Anders Joh. Billmark** (1805-21), f. 1752 i Själevad, bondson från Billa by. Stud. i Upsala vt. 1774; disp. pro ex. 1780; kallad af öfverste Hajj i Skara till huspred. fick han Hsands konsist. tillstånd att examineras och prästvigas i Skara (Hdpr. 16/10 1782). Utn. till e. o. bat. pred. vid Bohusläns dragonregem. 1784. Återkommen till stiftet förordnades han 3 sept. 1788 till nådårspred. i Själevad efter prosten Lochnæus expeditionspred. vid arméns flotta 1790; pastorsadj. i Själevad 1792, förste kapellpred. i Björna 10 juni 1795 (se D. I, s. 123), komm. i Grundsunda 4 maj 1797, tilltr. 1798; slutligen komm. i Nätra 9 jan. 1805 och tilltr. s. å. Bodde här i Finnborg. Aflade past.ex. 1812. Då några yngre personer yttrat tvifvelsmål, huruvida Billmar såsom gammal man kunde taga past.examen och tala latin, svarade han: »När jag går här i svedjan på Finnborg och bränner i stubbarne, så talar jag latin för mig själf, och jag tycker det låter rätt väl, jag». Han påstås ha varit den första prästen härstädes, som försökte tala »ex tempore». Afled 9 juni 1821.

G. m. *Christina Catharina Lochnæa*, dotter till prosten Joh. Lochnæus i Själevad.

Barn: *Elisabeth Christina*, f. 6/3 1799, d. i Grundsunda 15/3 1800, *Johan*, f. 2/4 1801, khde i Björna.

Tr.: De usu LXX interpretum in explicandis Novi Test. libris, præs. *Jac. Unæus*. Ups. 1780.

19. **Pehr Nordenstedt** (1822-37), f. 23 febr. 1773, bondson från Anundsjö; stud. vt. 1798; prästv. 2 juni 1799. Den 10 juli s. å. förordn. till past.adj. åt khde W. Huss i Sveg, vik. vid sacellanien i Oviken 1800, åter adj. i Sveg 1801; nådårspred. i Rätan och Klöfsjö 1806 och past.adj. i Sveg 1807; tjänste- och nådårspred. i Tåsjö 1808-10; past.adj. i Ramsele och e. pred. i Edsele, tilldess han 17 mars 1813 utn. till komm. i Sidensjö

med tilltr. s. å.; befullm. komm. i Nätra april 1822, tilltr. 1 maj s. å. Han afled 3 dec. 1837.

G. m. *Margareta Johanna Öhrling*, dotter till khden Sam. Öhrling i Lycksele. Hon jämte dottern erhöll 2 extra nådår 1838; d. i Svedje by 11/2 1862.

Dotter: *Sara Margareta*, f. i Sidensjö 27/1 1819, g. 7/2 1838 m. komm. Lars Häggqvist i Stugun.

20. **Carl Nils Edström** (1841-79), f. 6 mars 1791 vid Horneströms pappersbruk i Ytterlännäs s:n; son af brukspatronen Carl Edström och Margareta Maria Nordstrand; stud. i Upsala 1813; disp. pro ex. 1814; prästv. 4 nov. 1817 till komm.adj. i Ytterlännäs, dito i Ullånger 9 sept. 1818, v. komm. 15 mars 1820; dito i Skog 1 maj 1823; adj. i Nora 1 maj 1828; t. f. past. i Resele 28 maj s. å. utn. komm. i Sidensjö 18 nov. 1829, tilltr. 1 april 1830; e. komm. i Torsåker 7 sept. 1836, tilltr. 29 mars 1837; komm. i Nätra 31 aug. 1838, tilltr. 1841. Vid prosten Nordéns död förordnades han att förestå pastoralvården febr. 1844. »Edström var ej af det folk, som man mycket hörer omtalas. Lugnt och stilla förflöt hans lif, nöjd med sin anspråkslösa lott i denna världen. (Minnesord i prästmötes-handl. 1883 af R. Matthiesen). Liten till växt en och liten i fråga om uppskattandet af sin förmåga. Såsom senior bland stiftets prästerskap afled han 6 april 1879, efter fyllda 88 år. Var ledam. af Evangel. sällskapet sedan 1832.

G. 1) 24/7 1821 i Hammar, Ytterlännäs, m. *Catharina Magdalena Edenmark* f. 1784, dotter till komm. Isr. Edenmark; d. på bostället Nyåker 4/2 1858.

2) 23/8 1860 m. *Sara Sophia Sundström*, f. 25/3 1812, d. i Nätra 27/4 1894

En dotter: *Catharina Margareta*, f. 1826.

Tr.: De philosophia religionis, p. 4, præf. A. *Södermark*. Ups. 1814.

21. **Hans Fredrik Silén** (1881-85), utn. komm. i Nätra 27 okt. 1879, tilltr. 1 maj 1881; utn. khde i Vibyggerå 25 jan. 1884, tilltr. 1885; sist. khde i *Sidensjö*.

22. **Olof Richard Markgren** (1885-95), utn. komm. i Nätra 24 jan. 1885, tilltr. s. å., khde i Bjurholm 17 juni 1893, tilltr. 1895. Khde i *Burträsk*.

23. **Jonas Alfred Edström** (1895-1908), befullm. komm. i Nätra 30 dec. 1893, tilltr. 1 maj 1895. Utn. khde i *Piteå stad* 15 maj 1908, tilltr. genast.

24. **Gustaf Frithiof Lundgren** (1909-11), f. i Vaxholm 22 april 1871; föräldrar: Gustaf Adolf Lundgren, urmakare, och Johanna Mathilda Dahlström; stud. i Upsala vt. 1891; prästv. för Visby stift 6 jan. 1898; erhöill infödingsrätt i Hsands stift 30 sept. 1904; past.adj. i Refsund 1 juli 1908; utn. komm. i Nätra 20 juni s. å., tilltr. 1909. Senare ss. 4:e profpred. utn. khde i Björna 29 sept. 1911 med omedelbart tillträde och khde i Nora 1916. Ledamot af Riksdagens 2:dra kammare 1912-14.